

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๓๓/๒๕๖๗

วันที่ ๕ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { ศาลอุทธรณ์

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บทนิยามคำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมิไว้เพื่อจำหน่าย” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยวรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ เป็นบทบัญญัติในภาค ๑ การป้องกันปราบปราม และควบคุมยาเสพติด ลักษณะ ๑ บทบัญญัติทั่วไป โดยบัญญัติว่า “ในประมวลกฎหมายนี้ ... “จำหน่าย” หมายความว่า ขาย แลกเปลี่ยน จำย แจก หรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์ อื่น และให้หมายความรวมถึงมิไว้เพื่อจำหน่าย ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เดิมกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันปราบปราม และควบคุมยาเสพติด รวมถึงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดนั้นได้กระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ การดำเนินการตามกฎหมายแต่ละฉบับเป็นหน้าที่และอำนาจของหลายองค์กรทำให้การบังคับใช้กฎหมาย ไม่มีความสอดคล้องกัน ต่อมาจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้น โดยเป็นการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งหมดจัดทำเป็นประมวลกฎหมาย

ยาเสพติดให้รวมอยู่ในฉบับเดียวกันอย่างเป็นระบบ โดยประมวลกฎหมายยาเสพติดประกอบไปด้วย บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปราม และควบคุมยาเสพติด การจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การกำหนดมาตรการในการควบคุมยาเสพติด อาทิ กำหนดประเภทของยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์รวมไปถึง ตำรับยาเสพติดหรือตำรับวัตถุออกฤทธิ์ กำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตในการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่อาจนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์หรือทางวิทยาศาสตร์ การกำหนดมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย มีไว้ในครอบครอง หรือนำผ่านซึ่งยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ การกำหนดหลักเกณฑ์ในการบำบัดรักษาและการฟื้นฟูสภาพสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด และกำหนดบทลงโทษต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงกำหนดให้จัดตั้งกองทุนป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติที่ปรากฏในประมวลกฎหมายยาเสพติด เห็นได้ว่ามีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยเริ่มต้นตั้งแต่การกำหนดความหมายว่าสิ่งใดคือยาเสพติด วัตถุออกฤทธิ์ หรือตำรับยา จัดหมวดหมู่ของยาเสพติดตามความร้ายแรงที่ออกฤทธิ์ต่อร่างกายและจิตใจ กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ รวมไปถึงกำหนดการป้องกันปราบปราม แก้ไขปัญหายาเสพติดไปจนถึงกำหนดกระบวนการในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากปัญหายาเสพติด โดยมุ่งเน้นการป้องกันการแพร่กระจายยาเสพติดและการใช้ยาเสพติดในทางที่ไม่ถูกต้องอันอาจนำไปสู่การเสพติดยาเสพติดที่เป็นการบั่นทอนสุขภาพของประชาชน

ข้อโต้แย้งที่ว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บทนิยามคำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้ในเพื่อจำหน่าย” มีผลทำให้ผู้กระทำความผิดฐานมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายตามกฎหมายเดิม ต้องมีความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดตามกฎหมายใหม่เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับย้อนหลังเพื่อลงโทษบุคคล ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง เห็นว่า กฎหมายแต่ละฉบับมักเริ่มต้นด้วยบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการให้คำนิยามหรือการให้ความหมายของถ้อยคำต่าง ๆ ที่ปรากฏไว้ในกฎหมายฉบับนั้น ๆ เนื่องด้วยถ้อยคำในแต่ละถ้อยคำแม้เป็นถ้อยคำเดียวกัน หากอยู่ในบริบทที่ต่างกันอาจทำให้สามารถตีความถ้อยคำดังกล่าวไปได้ในหลายความหมาย การที่กฎหมายได้บัญญัตินิยามของถ้อยคำต่าง ๆ ไว้ในส่วนแรกของบทบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ถือเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้บังคับใช้กฎหมายสามารถตีความและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้องและ

สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนั้น ๆ สำหรับคำนิยามหรือการให้ความหมายของถ้อยคำต่าง ๆ ที่ปรากฏในประมวลกฎหมายยาเสพติด ด้วยเหตุที่ยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ อาจเป็นได้ทั้งพืช สารเคมี วัตถุชนิดต่าง ๆ ที่ได้จากธรรมชาติหรือที่สังเคราะห์ขึ้น ในบางกรณีส่วนประกอบบางชนิดของ ยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์หากนำมาใช้ในปริมาณที่เหมาะสมก็สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ในทางการแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์ได้ด้วยเช่นเดียวกัน การนี้จึงต้องนิยามหรือให้ความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏ ในประมวลกฎหมายยาเสพติดไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อบังคับใช้กับบทบัญญัติได้อย่างสอดคล้องกับ เจตนารมณ์ในการตราประมวลกฎหมายยาเสพติด ส่วนคำว่า “จำหน่าย” เมื่อพิจารณาจากความหมาย ทั่วไปย่อมมีความหมายกว้างซึ่งสามารถตีความได้หลายความหมาย หากนำความหมายทั่วไปมาใช้ในการตีความหรือให้ความหมายของคำดังกล่าวแล้วนั้น อาจก่อให้เกิดความไม่ชัดเจนในการตีความ ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการประกาศใช้บังคับประมวลกฎหมายยาเสพติดที่มุ่งเน้นในการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมยาเสพติด มิให้เกิดการแพร่กระจายและการใช้ยาเสพติดในทางที่ไม่ถูกต้อง อันอาจนำไปสู่การเสพยาเสพติดที่เป็นการบั่นทอนสุขภาพของประชาชน รวมทั้งแพร่กระจายเข้าสู่ กลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศได้

เดิมพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔ ได้ให้คำนิยามของคำว่า “จำหน่าย” ไว้ว่า ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับนิยามตามประมวลกฎหมาย ยาเสพติด มาตรา ๑ ที่ให้หมายความว่า ขาย แลกเปลี่ยน จ่าย แจก หรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือ ผลประโยชน์อย่างอื่น และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย จะพบว่ามีความแตกต่างกันโดยนิยาม ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายยาเสพติดมีความหมายที่ครอบคลุมพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด ที่มากกว่านิยามตามกฎหมายเดิม โดยที่มีได้หมายความรวมถึง “มีไว้เพื่อจำหน่าย” ซึ่งเมื่อพิจารณา จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มักมีลักษณะการกระทำความผิดที่เป็นขบวนการหรือเครือข่าย ทั้งการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย และมีไว้เพื่อจำหน่าย โดยเฉพาะความผิดที่เกี่ยวข้องกับ การจำหน่ายยาเสพติดที่มีลักษณะการกระทำความผิดเป็นกลุ่มบุคคลหรือกระทำเป็นอาชีพซึ่งส่งผล เสียหายอย่างยิ่งกับสังคมโดยรวม การให้คำนิยามคำว่า “จำหน่าย” ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ที่ให้หมายความรวมถึงการมียาเสพติดไว้เพื่อจำหน่ายด้วยนั้น ย่อมทำให้องค์กรผู้บังคับใช้กฎหมาย สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างครอบคลุมแก่พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดทำให้การบังคับใช้ กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการมียาเสพติดให้โทษไว้เพื่อจำหน่ายจะได้รับโทษสถานใด ย่อมเป็นไปตามพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดที่ศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาต้อง ปรับบทกฎหมายไปตามพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดเป็นรายกรณีไป

การที่ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ ได้บัญญัตินิยามของคำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” เป็นเพียงการกำหนดนิยามความหมายคำว่า “จำหน่าย” ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์และความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันในการตรากฎหมายเท่านั้น ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงที่ผู้กระทำได้กระทำไว้แต่อย่างใดหรือเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับย้อนหลังเพื่อลงโทษบุคคล นอกจากนี้ บทบัญญัติดังกล่าวมิใช่บทบัญญัติที่กำหนดโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา ๑ บทนิยามคำว่า “จำหน่าย” เฉพาะในส่วนที่บัญญัติว่า “และให้หมายความรวมถึงมีไว้เพื่อจำหน่าย” ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ